GENERALINIO ADVOKATO JÁN MAZÁK IŠVADA, pateikta 2011 m. kovo 24 d.[1]

1. Šioje byloje *Fővárosi Bíróság* (Budapešto municipalinis teismas, Vengrija) Teisingumo Teismui pateikė keletą klausimų dėl Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 (toliau – Reglamentas dėl kaimo plėtros)[2] 22 straipsnio ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 817/2004[3] 68 straipsnio išaiškinimo. Šioje byloje žemės ūkio produkcijos gamintojas pareiškė ieškinį *Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal* (Žemės ūkio ir kaimo plėtros biuras, toliau – *Hivatal*) dėl jo atsisakymo suteikti ieškovui penkiametę agrarinės aplinkosaugos paramą po to, kai per patikrinimus buvo nustatyta, kad informacija, kurią jis pateikė paraiškoje gauti paramą, buvo klaidinga.

2. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, ar Reglamento Nr. 1257/1999 22 straipsnis ir Reglamento Nr. 817/2004 68 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad atliekant patikrinimus pagal pastarąją nuostatą Vengrijos bendroji galvijų identifikavimo ir registracijos sistema (*Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszer*; toliau – ENAR) taikytina ir agrarinės aplinkosaugos paramai pagal 22 straipsnį, kuri teikiama tik esant tam tikram galvijų tankumui net tuomet, kai parama nėra skiriama už galvijus, taip pat ar ENAR yra vienintelis būdas nustatyti, ar sąlygos tokiai paramai gauti yra įvykdytos. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, kokios pareigos informuojant ūkininkus apie išankstines paramos gavimo sąlygas galioja nacionalinei institucijai.

I — Bendrijos teisės sistema (dabar – Europos Sąjungos (ES) teisės sistema)

3. Reglamento Nr. 817/2007 66 straipsnio 1 ir 4 dalyse atitinkamai nustatyta, kad kaimo plėtros paramos vietovėms ar gyvūnams paraiškose, teikiamose atskirai nuo paramos paraiškų pagal Reglamento (EB) Nr. 2419/2001 6 straipsnį, turi būti nurodytos

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — 1999 m. gegužės 17 d. Reglamentas dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies keičiantis bei panaikinantis tam tikrus reglamentus (OL L 160, 1999, p. 80; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 25 t., p. 391), iš dalies pakeistas 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1783/2003 (OL L 270, 2003, p. 70; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 40 t., p. 338).

3 — 2004 m. balandžio 29 d. Reglamentas, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL L 153, 2004, p. 30).

visos valdos sritys ir gyvūnai, susiję su paraiškų tikrinimu pagal atitinkamą priemonę, įskaitant tuos, kuriems parama neprašoma, ir kad gyvūnai ir žemės sklypai nurodomi pagal Reglamento (EEB) Nr. 1782/2003 18 ir 20 straipsnius [4].

Tam tiktais atvejais valstybės narės naudojasi Reglamentu (EB) Nr. 1782/2003 įdiegta integruota administravimo ir kontrolės sistema [toliau – IAKS].

<…>“

4. Reglamento Nr. 817/2004 67 straipsnyje nustatyta:

5. Pagal Reglamento Nr. 1782/2003 17 straipsnį kiekviena valstybė narė turi įsteigti IAKS.

„Pradinės prisijungimo prie schemos paraiškos ir vėlesnė [vėlesnės] mokėjimo paraiškos tikrinamos taip, kad būtų veiksmingai patikrinta atitiktis paramos suteikimo reikalavimams.

6. Reglamento Nr. 1782/2003 18 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad IAKS sudaro tokie elementai: „a) kompiuterinė duomenų bazė; b) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema; c) teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistema, nurodyta reglamento 21 straipsnyje; d) paraiškos pagalbai gauti; e) integruota kontrolės sistema ; f) bendra kiekvieno paraišką pagalbai gauti pateikiančio ūkininko identiškumo registravimo sistema“.

Valstybės narės apibrėžia tinkamą metodiką ir priemones kiekvienai paramos priemonei tikrinti, taip pat tikrinamus asmenis.

7. Reglamento 18 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad 67, 68, 69, 70 ir 71 straipsnių taikymo atveju „integruotą sistemą sudaro gyvulių identifikavimo ir registravimo sistema, sukurta pagal Direktyvą 92/102/EEB <…> ir Reglamentą (EB) Nr. 1760/2000“.

8. Pagal Reglamento Nr. 1782/2003 19 straipsnio 1 dalį kompiuterinėje duomenų bazėje registruojami duomenys apie

4 — Atitinkamai, 2001 m. gruodžio 11 d. Komisijos reglamentas, nustatantis išsamias integruotos administravimo ir kontrolės sistemos taikymo tam tikroms Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3508/92 nustatytoms Bendrijos pagalbos schemoms taisykles (OL L 327, p. 11; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 34 t., p. 308), ir 2003 m. rugsėjo 29 d. Reglamentas, nustatantis bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal [BŽŪP] taisykles ir nustatantis tam tikras paramos schemas ūkininkams bei iš dalies keičiantis Reglamentus (EEB) Nr. 2019/93, (EB) Nr. 1452/2001, (EB) Nr. 1453/2001, (EB) Nr. 1454/2001, (EB) [Nr.] 1868/94, (EB) Nr. 1251/1999, (EB) Nr. 1254/1999, (EB) Nr. 1673/2000, (EEB) Nr. 2358/71 ir (EB) Nr. 2529/2001 (OL L, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 3 sk., 40 t., p. 269).

kiekvieną žemės ūkio valdą, nurodyti paraiškose pagalbai gauti, visų pirma sudarant sąlygas tiesiogiai ir greitai per valstybės narės kompetentingą instituciją gauti duomenis, susijusius su kalendoriniais ir (arba) prekybos metais, pradedant nuo 2000 metų. Šio reglamento 19 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „valstybės narės gali sukurti decentralizuotas duomenų bazes su sąlyga, kad šios bazės ir duomenų registravimo bei naudojimosi jais administracinė tvarka bus kuriama nuosekliai ir vienodai visoje valstybės narės teritorijoje ir jos derės tarpusavyje, kad būtų galima atlikti kryžminius patikrinimus“.

9. Komisijos reglamento (EB) Nr. 796/2004 [5] 16 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nurodyta, kad „valstybės narės gali nustatyti procedūras, kurių laikantis gali būti naudojami pagalbos prašymams reikalingi kompiuterinėje galvijų duomenų bazėje laikomi duomenys, jei kompiuterinė galvijų duomenų bazė gali užtikrinti tinkamai pagalbos schemų vadybai reikalingą patikimumo ir įgyvendinimo lygį. Tokias procedūras gali sudaryti sistema, pagal kurią ūkininkas gali kreiptis pagalbos visų valstybės narės nustatomą datą atitinkančių pagalbos skyrimo reikalavimus, remiantis kompiuterinėje galvijų duomenų bazėje turimais duomenimis, gyvulių atžvilgiu. Tokiu atveju valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad:

a) laikantis konkrečiai pagalbos schemai taikomų nuostatų, atitinkamo išlaikymo laikotarpio pradžia ir pabaiga yra aiškiai apibrėžiamos ir šie laikotarpiai ūkininkui yra žinomi;

b) ūkininkui žinoma, kad galvijų identifikavimo ir registravimo sistemoje nustačius neteisingą bet kurio gyvulio identifikavimą ar registraciją, toks gyvulys laikomas neatitinkančiu 59 straipsnyje nurodytų reikalavimų.“

10. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1760/2000 [6] 3 straipsnį galvijų identifikavimo ir registravimo sistemą sudaro, *inter alia,* šie elementai: a) į ausis įsegami įsagai, skirti atskirai nustatyti kiekvieno galvijo tapatybę; ir b) kompiuterinės duomenų bazės. Pagal minėto reglamento 5 straipsnį „valstybių narių kompetentingos institucijos, remdamosi Direktyvos 64/432/

5 — 2004 m. balandžio 21 d. Reglamentas, nustatantis išsamias kompleksinio paramos susiejimo, moduliavimo ir integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, numatytų Reglamente Nr. 1782/2003, taisykles (OL L 141, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 44 t., p. 243). Remiantis šio reglamento 80 straipsniu, nuorodos į Reglamentą Nr. 2419/2001 laikomos nuorodomis į Reglamentą Nr. 796/2004, o Reglamentas Nr. 2419/2001 yra panaikinamas.

6 — 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, nustatantis galvijų identifikavimo bei registravimo sistemą, reglamentuojantis jautienos bei jos produktų ženklinimą ir panaikinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 820/97 (OL L 204, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 30 t., p. 248).

EB 14 ir 18 straipsniais, sukuria kompiuterines duomenų bazes“ [7].

II — Faktinės aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

11. 2004 m. lapkričio 26 d. Károly Nagy pateikė paraišką gauti penkiametę agrarinės aplinkosaugos paramą. Vengrijos žemės ūkio ir kaimo plėtros ministerijos Dekreto 150/2004 (X.12.) (toliau – Dekretas 150/2004) 32 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagalba suteikiama, jei ganykloms naudojamos žemės hektarui tenka mažiausiai 0,2 gyvulio.

12. Savo paraiškoje K. Nagy deklaravo turintis 12 galvijų, ir 2005 m. rugpjūčio 10 d. bei 2006 m. spalio 6 d. jam buvo išmokėtos paramos sumos už atitinkamai 2004 m. gegužės mėn. ir 2005 m. birželio mėn. Tačiau po 2006 m. spalio 18 d. patikrinimo vietoje ir ENAR registre atliktų kryžminių patikrinimų paaiškėjo, kad paraiškos gauti paramą pateikimo momentu K. Nagy neturėjo toje paraiškoje nurodytų 12 galvijų.

13. 2006 m. gruodžio 15 d. Sprendimu Nr. 2030946187 *Hivatal* konstatavo, jog K. Nagy neįvykdė Dekreto 150/2004 32 straipsnio 2 dalyje nurodytų sąlygų paramai gauti, kadangi atlikti patikrinimai nepatvirtino, kad paraiškoje nurodytas gyvulių skaičius buvo teisingas. Dėl to iš K. Nagy buvo atimta teisė gauti penkiametę agrarinės aplinkosaugos paramą ir jam buvo nurodyta grąžinti jau išmokėtą sumą (5 230 EUR).

14. M. Nagy pateikė ministerijai apeliacinį skundą dėl šio sprendimo, kuri, kaip antrosios instancijos institucija, 2007 m. rugpjūčio 10 d. patvirtino *Hivatal* sprendimą, remdamasi Dekreto 150/2004 32 straipsnio 2 dalimi. K. Nagy užginčijo ministerijos sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme, tvirtindamas, kad paraiškos teikimo metu jis ištes turėjo pagal tą nuostatą reikalaujamą gyvulių skaičių, bet neturėjo jokios informacijos apie ENAR ir nežinojo, kad registracija toje sistemoje buvo būtina norint gauti paramą. Šiuo klausimu jam nebuvo suteikta jokios informacijos.

15. Tokiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 22 straipsnis ir Reglamento (EB) Nr.

7 — 1964 m. birželio 26 d. Direktyva dėl gyvūnų sveikatos problemų, turinčių įtakos Bendrijos vidaus prekybai galvijais ir kiaulėmis (OL L 121, p. 1977; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 1 t., p. 13).

817/2004 68 straipsnis gali būti aiškinami taip, jog pirmajame minėtame straipsnyje nurodytų specialių ganykloms skirtų agrarinės aplinkosaugos programų atveju į ENAR [Bendroji identifikavimo ir registracijos sistema] duomenų bazę įtrauktų duomenų kontrolė pagal Reglamento Nr. 817/2004 68 straipsnį turi būti taikoma ir mokėjimams už plotą, kuriems galioja galvijų tankumo reikalavimas?

2. Ar pirma nurodytos nuostatos gali būti aiškinamos taip, jog kryžminiai tikrinimai pagal [IAKS] turi būti atliekami taip pat tais atvejais, kai skiriant paramą taikomas galvijų tankumo reikalavimas, nors tai nėra išmoka už gyvulius?

3. Ar šios nuostatos gali būti aiškinamos taip, kad vertindama mokėjimus už plotą kompetentinga valdžios institucija gali arba privalo, neatsižvelgiant į ENAR, patikrinti, ar paramos suteikimo sąlygos tikrai įvykdytos?

4. Atsižvelgiant į nurodytų nuostatų aiškinimą, kokią priežiūros pareigą kompetentingoms valdžios institucijoms sukuria minėtose Bendrijos teisės nuostatose įtvirtintas kryžminio tikrinimo ir kontrolės reikalavimas? Ar priežiūra gali apimti vien ENAR duomenų bazėje esančių duomenų patikrinimą?

5. Ar minėtos nuostatos nacionalinei valdžios institucijai sukuria pareigą informuoti apie reikalavimus paramai gauti (pvz., registracijos ENAR reikalavimą)? Jeigu taip, kokiu būdu ir kiek?“

16. Rašytines pastabas pateikė K. Nagy, Vengrijos vyriausybė ir Komisija.

III — Vertinimas

A — *Dėl pirmojo ir antrojo klausimų*

17. Pirmuoju ir antruoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą

pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 1257/1999 22 straipsnis kartu su Reglamento Nr. 817/2004 68 straipsniu turi būti aiškinamas kaip leidžiantis kompetentingoms institucijoms pirmojoje iš minėtų nuostatų numatytos paramos teikimo tikslais ir laikantis reikalavimo dėl tam tikro galvijų tankumo atlikti kryžminius patikrinimus pagal IAKS ir visų pirma remtis duomenimis, užregistruotais pagal nacionalinę bendrą identifikavimo ir registracijos sistemą, kaip antai ENAR.

18. K. Nagy teigia, kad ENAR registras neturi nieko bendra su išmokomis už plotą, kurioms taikytina sąlyga dėl tam tikro galvijų tankumo, kadangi minėta parama nėra skiriama už gyvulius, juolab kad išmokomis už plotą siekiama kitų tikslų nei išmokomis už gyvulius.

19. Vengrijos vyriausybė ir Komisija iš esmės teigia, kad kryžminiai patikrinimai naudojant IAKS ir ypač patikrinimai naudojant ENAR registro duomenis turėtų taip pat būti atliekami, kai paramai taikoma sąlyga dėl tam tikro galvijų tankumo – net jeigu parama nėra už gyvulius.

20. Vengrijos vyriausybė tvirtina, kad Reglamento Nr. 1782/2003 18 straipsnio 2 dalimi nereikalaujama būtinai taikyti gyvulių identifikavimo ir registravimo sistemas – to reikalaujama tik tam tikrų paramos rūšių atveju, o nagrinėjama parama nėra viena iš jų. Kita vertus, iš Reglamento Nr. 817/2004 galima spręsti, kad ENAR turi būti taikoma net tokiais atvejais. Dėl to, kaip teigia Vengrijos vyriausybė, jei tik įmanoma, būtina taikyti IAKS, tiksliau, kai kuriuos jos elementus, įskaitant nacionalinę Bendrąją galvijų identifikavimo ir registravimo sistemą, kaip antai ENAR.

21. Komisija tvirtina, jog tiek, kiek Reglamento Nr. 817/2004 68 straipsnyje reikalaujama, kad administraciniai tikrinimai būtų išsamūs, ši nuostata taikytina ir galvijų tankumui. Taigi su IAKS susijusios nuostatos, ypač dėl nacionalinių bendrų galvijų identifikavimo ir registravimo sistemų, kaip antai ENAR, turi būti taikomos pagal Reglamento Nr. 1257/1999 22 straipsnį teikiamai paramai, kuri nėra skiriama už gyvulius.

22. Pirmiausia reikėtų prisiminti, kad 1992 m. patvirtindama IAKS [8] Europos Sąjunga siekė padidinti pagal BŽŪP ūkininkams skiriamų

8 — Žr. 1992 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3508/92, nustatantį tam tikrų Bendrijos pagalbos schemų integruotą administravimo ir kontrolės sistemą (OL L 355, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 13 t., p. 223). Šis reglamentas buvo panaikintas Reglamentu Nr. 1782/2003, kuriame nurodyta, kad ankstesnis reglamentas toliau galioja paraiškoms dėl tiesioginių išmokų už kalendorinius metus iki 2005 metų.

tiesioginių išmokų efektyvumą [9]. Visų pirma valstybės narės turėjo įsteigti elektroninius registrus, kuriuose apie kiekvieną žemės ūkio paskirties žemės sklypą, dėl kurio pateiktas prašymas, būtų renkama informacija, reikalinga kryžminiams patikrinimams atlikti, kaip antai turėtojo tapatybė, įsisteigimo data, paskutinio pasinaudojimo teisėmis data, kilmė ir teisių į išmokas rūšis, taip pat žemės buvimo vieta ir tikslūs matmenys. Tačiau IAKS nerenkama informacija apie žemės valdymo ar nuosavybės teises, kadangi šiuo valdymo įrankiu siekiama palengvinti paramos išmokų mokėjimą ūkininkams. Kaip nurodė Audito Rūmai, „IAKS, jeigu tinkamai taikoma, yra efektyvi kontrolės sistema, neteisėtoms išlaidoms arba klaidų rizikai sumažinti“ [10].

23. Visų pirma, kalbant apie prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme nagrinėjamą bylą, iš Teisingumo Teismo turimų dokumentų galima spręsti, kad Vengrijos vyriausybė faktiškai vadovavosi Komisijos 2006 m. vasario 7 d. rašte išdėstyta rekomendacija, susijusia su 2005 m. spalio 17–21 d. atlikto patikrinimo dėl EŽŪOGF ir SAPARD finansuojamų ar bendrai finansuojamų kaimo plėtros išlaidų patvirtinimu [11]. Toje rekomendacijoje Komisija paragino Vengrijos valdžios institucijas „į gyvulių duomenų bazes įtraukti duomenis apie kryžminius deklaruotų gyvūnų patikrinimus, kurie, siekiant laikytis atitinkamų nuostatų, apimtų visas priemones, kurioms galioja sąlyga dėl reikiamo tam tikro galvijų tankumo“. Todėl Vengrijos valdžios institucijos atliko ankstesnio laikotarpio kryžminius patikrinimus, susijusius su pirmuoju agrarinės aplinkosaugos programų laikotarpiu (2004 m. gegužės mėn.), taip pat ir K. Nagy atvejo patikrinimą, ir nusprendė ateityje kryžminius patikrinimus su ENAR atlikti kiekvieną kartą, pradedant nuo antrojo laikotarpio.

24. Dėl taikytinų teisės aktų norėčiau pažymėti, kad pagal Reglamento Nr. 1257/1999 22 straipsnio antros pastraipos c punktą parama agrarinei aplinkosaugai turi

9 — Pavyzdžiui, 2005 m. ūkininkai pateikė net 5 280 068 prašymus (dėl paramos pagal deklaruotą plotą). Tačiau kontroliuotini elementai yra paprastesni ir juos galima veiksmingai patikrinti naudojantis duomenų bazėmis, papildomomis ribotos imties patikromis vietoje. Štai dėl ko 1992 m. Taryba nusprendė sukurti IAKS. Atrodo, jog 100 % paraiškų turi būti patikrinama per administracinius patikrinimus ir tik 7 % paraiškų buvo patikrinta vietoje (minimalus rodiklis – 5 %). Žr. „IACS: A successful risk management system“, Žemės ūkio generalinis direktoratas, Europos Komisija, 2007, http://ec.europa.eu/budget/library/documents/implement_control/conf_risk_1007/iacs_risk_en.pdf.

10 — Ten pat, p. 5.

11 — Žemės ūkio ir kaimo plėtros pasirengimo narystei priemonių paramos programa (SAPARD) padeda ES narystės siekiančioms valstybėms pasirengti BŽŪP ir kitoms su žemės ūkio struktūromis ir kaimo plėtra susijusioms priemonėms.

skatinti, *inter alia*, „didelę gamtinę vertę turinčios dirbamos žemės ūkio aplinkos, kuriai yra iškilusi grėsmė, išsaugojimą“.

25. Kaip nurodyta Reglamento Nr. 1257/1999 37 straipsnio 4 dalyje, valstybės narės gali nustatyti papildomas ar griežtesnes sąlygas dėl ES paramos kaimo plėtrai skyrimo, jeigu tokios sąlygos atitinka šiame reglamente nustatytus tikslus ir reikalavimus.

26. Nagrinėjamu atveju Vengrijos kaimo plėtros plane, kuris buvo Komisijos patvirtintas [12], prašymams skirti paramą buvo nustatyta sąlyga, kad, norint gauti paramą, ganykloms naudojamos žemės hektarui turi tekti mažiausiai 0,2 gyvulio – taip siekiama išsaugoti augalijos ir gyvūnijos turtingas pievas.

27. Todėl galima teigti, kad ši sąlyga yra savo ruožtu suderinama su jau minėta sąlyga, nustatyta Reglamento Nr. 1257/1999 37 straipsnio 4 dalyje.

28. Vengrijos vyriausybė teisi, kai teigia, kad Reglamento Nr. 817/2004 68 straipsnyje aiškiai nurodyta, jog administraciniai tikrinimai turi būti išsamūs ir jog tam tikrais atvejais taikomi kryžminiai tikrinimai „*inter alia*, pagal [IAKS] duomenis“ (vokiškoje versijoje vartojama formuluotė „unter anderem in allen geeigneten Fällen“, prancūziškoje – „entre autres, dans tous les cas appropriés“).

29. Be to, tai pažymima ir Reglamento Nr. 817/2004 preambulės 38 konstatuojamoje dalyje, kur teigiama, kad „administracinės taisyklės turėtų leisti geriau administruoti, stebėti ir kontroliuoti kaimo plėtros paramą“ ir, „kad būtų paprasčiau, kiek įmanoma, turėtų būti taikoma [IAKS], numatyta <...> Reglamente (EB) Nr. 1782/2002 <...>“.

30. Iš to galima daryti išvadą, kad Reglamento Nr. 817/2004 68 straipsnis taip pat susijęs su tam tikro galvijų tankumo sąlyga, jei tai yra teisėta Vengrijos nustatyta išankstinė sąlyga. Taigi šios išankstinės sąlygos atžvilgiu taip pat reikia taikyti nuostatas, susijusias su parama už gyvulius.

31. Šiuo klausimu Reglamento Nr. 817/2004 66 straipsnio 4 dalyje teigiama, kad gyvūnai

12 — 2004 m. rugpjūčio 26 d. Sprendimu C(2004) 3235 Komisija patvirtino Vengrijos kaimo plėtros planą. Pagal Reglamento Nr. 1257/1999 44 straipsnio 2 dalį Komisija turi įvertinti pateiktus planus ir nustatyti, ar jie atitinka šio reglamento reikalavimus.

ir žemės sklypai nurodomi pagal Reglamento (EEB) Nr. 1782/2003 18 ir 20 straipsnius.

32. Todėl kadangi nacionalinės teisės aktuose nustatyta, jog išankstinė sąlyga nagrinėjamai paramai gauti yra tam tikras galvijų tankumas, kompetentinga institucija gali ir turi kryžminiu būdu patikrinti paraiškoje gauti paramą pateiktus duomenis ir taip įsitikinti, kad tam tikro galvijų tankumo sąlyga įvykdyta. Tai ji turi atlikti remdamasi IAKS [13] ir ENAR – galvijams skirta bendrąja identifikavimo ir registravimo sistema, sukurta remiantis Reglamentu Nr. 1760/2000 ir minima Reglamento Nr. 1782/2003 18 straipsnio 2 dalyje. Kitaip tariant, kompetentinga institucija turi patikrinti, ar ENAR registro duomenys atitinka paraiškoje nurodytą gyvulių skaičių.

B — *Dėl trečiojo ir ketvirtojo klausimų*

33. Trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar vertinant teisę gauti agrarinės aplinkosaugos paramą pagal Reglamento Nr. 1257/1999 22 straipsnį ši nuostata kartu su Reglamento Nr. 817/2004 68 straipsniu leidžia kompetentingoms institucijoms patikrinti tik galvijams skirtos nacionalinės bendrosios identifikacijos ir registracijos sistemos (kaip antai ENAR) duomenis, ar priešingai – šiomis nuostatomis reikalaujama, kad kompetentingos institucijos atliktų kitus patikrinimus. Jeigu reikia atlikti kitus patikrinimus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų išsiaiškinti, kokio pobūdžio patikrinimai tai turėtų būti.

34. Šiuo klausimu K. Nagy teigia, kad paraiškos pateikimo dieną jis atitiko keliamus reikalavimus ir kad išmokų už plotą atveju ES teisės aktais negalėjo būti siekiama, kad ENAR registras taptų vienintele priemone jo valdoje esančių galvijų skaičiui patvirtinti.

35. Tačiau sutikdamas su Vengrijos vyriausybe ir Komisija manau, kad kompetentingos institucijos tam tikrais atvejais gali remtis tik duomenimis, paaiškėjusiais atliekant kryžminius patikrinimus naudojantis ENAR registru.

36. Iš Teisingumo Teismui pateiktų dokumentų galima spręsti, kad K. Nagy yra „gyvulių laikytojas“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 2419/2001 2 straipsnio q dalį. Vadovaujantis Reglamento

13 — Žr. Reglamento Nr. 1782/2003 18 straipsnį.

Nr. 1760/2000 7 straipsniu, kiekvienas gyvulių turėtojas turi informuoti kompetentingą instituciją apie jo valdoje esančių gyvulių skaičių [14].

37. Be to, Reglamento Nr. 817/2004 67 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje, o netiesiogiai – ir šio reglamento 66 straipsnio 1 ir 4 dalyse, užsimenama apie IAKS, kuri skirta, *inter alia,* valdose esantiems gyvuliams identifikuoti. Ši sistema visų pirma veikia kaip kompiuterinė duomenų bazė ir paremta, *inter alia*, galvijų identifikavimo ir registravimo sistema, sukurta remiantis Reglamentu Nr. 1760/2000.

38. Šiuo klausimu Sprendime *Maatschap Schonewille-Prins* [15] Teisingumo Teismas pabrėžė, kad skerdimo priemoka taip pat gali būti skiriama, tik jei atitinkamų gyvulių laikytojai laikosi atitinkamų ES taisyklių, taikomų galvijams identifikuoti ir registruoti.

39. Dėl identifikavimo ir registravimo sistemos Reglamento Nr. 796/2004 16 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nurodyta, kaip teisingai pažymėjo Komisija, kad laikydamosi tam tikrų reikalavimų valstybės narės gali nustatyti, kokių paraiškų atžvilgiu galima pasinaudoti galvijams skirtos kompiuterinės duomenų bazės duomenimis, taip pat, kokiomis sąlygomis galima priimti paraiškas dėl gyvulių, kurie, remiantis kompiuterinės duomenų bazės duomenimis, buvo tinkami paramai gauti valstybės narės nustatytą dieną. Be to, minėto reglamento 57 straipsnio 4 dalies b punkte nustatyta, kad jeigu išaiškinti pažeidimai yra susiję su klaidingais įrašais registre, reikia atlikti antrą patikrinimą, siekiant išsiaiškinti, ar atitinkamų gyvulių buvimas laikytinas „nenustatytu“. Visais kitais atvejais pirmoji išvada laikytina galiojančia, t. y. ir tuomet, kai nėra jokių duomenų.

40. Galima pridurti, kad gyvulių identifikavimo ir registravimo sistemos klausimu Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 6/2004 pažymima, kad bendra galvijų identifikavimo ir registravimo sistema 1992 m. buvo sukurta būtent siekiant užkirsti kelią nepagrįstiems mokėjimams, kad ši sistema tapo svarbiu IAKS elementu ir kad ji atlieka svarbų vaidmenį administracinėje paramos kaimo plėtrai kontrolės sistemoje. Specialiojoje ataskaitoje Nr. 6/2004 teigiama, kad duomenų bazės praktinis veikimas ir bendras patikimumas priklauso nuo galvijų laikytojų, kurie turi pateikti duomenų bazei išsamius duomenis

14 — 2007 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Maatschap Schonewille-Prins* (C-45/05, Rink. p. I-3997) 36 punkte Teisingumo Teismas pažymėjo, kad „šioje imperatyviais terminais suformuluotoje nuostatoje detaliai aprašoma gyvulių laikytojų pareigos informuoti apimtis ir tiksliai šiems laikytojams nustatomos šios pareigos įvykdymo terminas.“

15 — Minėtas 14 išnašoje, 48 punktas.

ir užtikrinti greitą duomenų atnaujinimą [16]. Ataskaitoje pažymima, kad kompiuterizuotas galvijų registras – centrinis identifikavimo ir registravimo sistemos elementas – naudojamas tikslingai, siekiant priimti sprendimą dėl paraiškų gauti paramą teisėtumo.

41. Reglamento Nr. 817/2004 nuostatos, kurias prašo išaiškinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, patvirtina ENAR registro atliekamo vaidmens svarbą įgyvendinant paramos kaimo plėtrai administracinę kontrolę. Kaip jau buvo minėta, šio reglamento 38 konstatuojamoje dalyje pabrėžiama, kad „administracinės taisyklės turėtų leisti geriau administruoti, stebėti ir kontroliuoti kaimo plėtros paramą“ ir kad „kiek įmanoma, turėtų būti taikoma [IAKS]“.

42. Reglamento Nr. 817/2004 67 straipsnyje nustatyta, kad pradinės prisijungimo prie schemos paraiškos ir vėlesnės mokėjimo paraiškos tikrinamos taip, kad būtų veiksmingai patikrinta atitiktis paramos suteikimo reikalavimams. Pagal 68 straipsnį „administraciniai tikrinimai turi būti išsamūs, ir tam tikrais atvejais naudojamas kryžminis tikrinimas, *inter alia*, pagal [IAKS] duomenis“. Jie turi būti susiję su sklypais ir galvijais, kuriems taikoma paramos priemonė, kad būtų išvengta bet kokio nepagrįsto paramos suteikimo. <...>“

43. Kaip teisingai pažymėjo Vengrijos vyriausybė, tai leidžia daryti išvadą, kad ENAR registro duomenys turi būti ne tik patikimi, bet ir išsamūs, kad būtų galima įvertinti, ar tenkinamos sąlygos paramai gauti. Išties Sprendime *Maatschap Schonewille-Prins* Teisingumo Teismas pabrėžė, kad „galvijų identifikavimo ir registravimo sistema turi veiksmingai ir patikimai veikti bet kuriuo momentu, kad kompetentingos valdžios institucijos kuo greičiau galėtų nustatyti gyvulio kilmę epizootinių ligų atveju ir nedelsiant imtis būtinų priemonių, kad būtų išvengta bet kokios grėsmės visuomenės sveikatai“ [17].

44. Todėl galima pritarti argumentui, kad ENAR registras, kaip sudėtingos sistemos elementas, patvirtina atitiktį paramos skyrimo sąlygoms tiek galvijų skaičiaus, tiek jų

16 — Specialiosios ataskaitos Nr. 6/2004 „Galvijų identifikavimo ir registravimo sistemos įdiegimas Europos Sąjungoje“ su Komisijos atsakymais (teikiama laikantis EB sutarties 248 straipsnio 4 dalies antros pastraipos nuostatų) (OL C 29, 2005, p. 1) 57 punktas.

17 — Minėtas 14 išnašoje, 41 punktas.

tankumo požiūriu. Todėl atrodo, kad *Hivatal*, tik pagal ENAR duomenis nustatęs, kad K. Nagy neturėjo tiek galvijų, kiek buvo deklaruota paraiškoje gauti paramą, turėjo teisę nesiremti jokiais kitais įrodymais.

45. Iš pateiktų argumentų galima daryti išvadą, kad kompetentingos institucijos, vadovaudamosi Reglamento Nr. 796/2004 16 straipsnio 3 dalies antra pastraipa, gali atsisakyti skirti paramą remdamosi tik duomenimis, gautais atlikus kryžminius patikrinimus naudojantis ENAR registru, jei šios institucijos įvykdė įsipareigojimą teikti informaciją šiuo klausimu vykstant procedūrai.

C — *Dėl penktojo klausimo*

46. Penktuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, ar Reglamento Nr. 1257/1999 22 straipsnis kartu su Reglamento Nr. 817/2004 68 straipsniu įpareigoja nacionalines institucijas teikti informaciją dėl išankstinių paramos agrarinei aplinkosaugai pagal 22 straipsnį teikimo sąlygų. Jeigu tokia pareiga nustatyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori sužinoti, koks šios pareigos pobūdis ir apimtis.

47. K. Nagy pažymi, jog pateikdamas paraišką gauti paramą jis nežinojo apie prievolę užregistruoti jo valdoje esančių galvijų skaičių ENAR. Be to, niekas jo neinformavo – nei žodiniu, nei rašytiniu pranešimu, įspėjimu ar nurodymu, – kad šis formalumas buvo privalomo pobūdžio ir kad išties tai buvo esminė išankstinė sąlyga paramai gauti.

48. Vengrijos vyriausybė tvirtina, jog nei Reglamentas Nr. 1257/1999, nei Reglamentas Nr. 817/2004 nepatvirtina išvados, kad nacionalinės institucijos privalo pateikti konkrečią informaciją, o ne tik sudaryti potencialiems pareiškėjams sąlygas susipažinti su atitinkamą paramą reglamentuojančiomis nuostatomis užtikrinant jų paskelbimą. Be to, Vengrijos vyriausybė mano, kad, be bendros informacijos, kuri pateikiama pranešimuose, dokumentuose ir vadovuose paraiškų gauti paramą klausimais, ūkininkai gali gauti informacijos kreipdamiesi į atitinkamas įstaigas.

49. Komisija iš esmės tvirtina, kad, remiantis Reglamento Nr. 796/2004 16 straipsnio 3 dalies antra pastraipa, būtent prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar atitinkama valstybė narė ėmėsi reikiamų priemonių.

50. Mano nuomone, siekiant atsakyti į penktąjį klausimą visų pirmą būtina prisiminti, jog nagrinėjant pagrindinių teisių klausimus, įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, svarbu atsižvelgti į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), kuri pagal ESS sutarties 6 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą „turi tokią pat teisinę galią kaip ir Sutartys“.

51. ES teisės sistema, be abejonės, siekiama užtikrinti vienodo požiūrio principo, kaip bendrojo teisės principo, laikymąsi. Šis principas įtvirtintas ir Chartijos 20 straipsnyje. Todėl negali kilti abejonių, kad siekis laikytis vienodo požiūrio principo yra suderinamas su ES teise.

52. Nagrinėjamu atveju minėtas 20 straipsnis yra taikytinas remiantis Chartijos 51 straipsnio 1 dalimi, kadangi valstybė narė įgyvendina ES teisę.

53. Be to, pagal nusistovėjusią teismo praktiką vienodo požiūrio arba nediskriminavimo principas reikalauja, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, jeigu toks vertinimas nėra objektyviai pateisinamas [18].

54. Tiesa, šiuo atveju Reglamentas Nr. 1257/1999 ir Reglamentas Nr. 817/2004 nereglamentuoja klausimo, ar yra konkreti nacionalinių institucijų pareiga teikti informaciją dėl paramos agrarinei aplinkosaugai teikimo sąlygų, taigi atrodytų, kad K. Nagy gynybos argumentai yra nepagrįsti.

55. Tačiau atsižvelgiant į paraiškų gauti paramą pagal BŽŪP sistemą, tiksliau posistemę, tokią pareigą išties galima įžvelgti.

56. Reglamento Nr. 796/2004 16 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nustatyta, kad nacionalinės institucijos pagal galiojančias procedūras gali pasikliauti tik kompiuterizuota galvijų duomenų baze, jei įvykdomos tam tikros sąlygos (žr. šios išvados 9 punktą).

57. Nors ši prievolė teikti informaciją nėra tiesiogiai susijusi su K. Nagy atveju, ji tikrai svarbi ūkininkams, kurie kreipėsi dėl paramos

18 — Žr., *inter alia,* 2010 m. liepos 8 d. Sprendimo *Afton Chemical* (C-343/09, Rink. p. I-7027) 74 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką.

tokiu būdu, kaip tai darė K. Nagy. Taigi reikia daryti išvadą, kad iš esmės pagal paramos teikimo sistemą kompetentingos institucijos privalo informuoti pareiškėjus ir potencialius pareiškėjus.

58. Taigi K. Nagy taip pat turėjo būti tinkamai informuotas.

59. Jeigu būtų pripažinta, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje tai, kad nebuvo įvykdyta pareiga informuoti, neturėjo jokio teisinio poveikio, tai reikštų, kad toje pačioje paramos ūkininkams sistemoje sukuriamos bent dvi pareiškėjų kategorijos: i) tie, kurie turi teisę gauti informaciją apie neteisingo gyvulių identifikavimo ar užregistravimo teisines pasekmes, kadangi taikytini teisės aktai aiškiai nustato kompetentingų institucijų pareigą juos informuoti; ii) tie, kurie, nors ir yra iš esmės tokioje pačioje padėtyje, tokios teisės neturi, kadangi atitinkami teisės aktai to aiškiai nereikalauja.

60. Mano nuomone, toks diferencijavimas pažeistų pagrindinį lygybės prieš įstatymą principą, kuris šiuo konkrečiu atveju suteikia K. Nagy, kaip dėl paramos besikreipiančiam pareiškėjui, teisę būti informuotam apie netinkamo galvijų skaičiaus užregistravimo ENAR registre teisines pasekmes, kuri pripažįstama pareiškimų gauti paramą pateikėjams pagal Reglamento Nr. 796/2004 16 straipsnį. Reikia pridurti, jog akivaizdu, kad toks nevienodas požiūris negali būti objektyviai pateisintas. Mano nuomone, toks pažeidimas prieštarautų Chartijos 20 straipsniui.

61. Iš pateiktų argumentų galima daryti išvadą, kad į penktąjį klausimą reikia atsakyti, kad tokiu atveju, kaip antai nagrinėjamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme, nacionalinė institucija privalėjo suteikti pareiškimo gauti paramą pateikėjui (K. Nagy) informaciją, kuri būtų jam leidusi ne tik įvykdyti visas išankstines paramos gavimo sąlygas, bet ir išvengti neigiamų pasekmių – paraiškos gauti paramą atmetimo ar įpareigojimo grąžinti jau gautą paramą – atsiradusių dėl to, kad jis nesiėmė veiksmų, kurie remiantis ta informacija buvo būtini.

62. Tačiau tik prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis faktinėmis aplinkybėmis, turi nustatyti, ar informacija, kurią K. Nagy gavo prieš pateikdamas paraišką gauti paramą, buvo pakankama, kad jis turėtų realią galimybę išvengti paraiškos atmetimo ir įpareigojimo grąžinti jau gautą paramą.

IV — Išvada

63. Todėl, mano nuomone, į *Fővárosi Bíróság* pateiktus prejudicinius klausimus reikėtų atsakyti taip:

— Pirmasis ir antrasis klausimai. Vertinant paraišką gauti agrarinės aplinkosaugos paramą, kai paramos suteikimui taikoma sąlyga dėl tam tikro galvijų tankumo, nors parama nėra už gyvulius, reikia atlikti kryžminius patikrinimus pasinaudojant integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS) ir nacionaline identifikavimo ir registravimo sistema (kaip antai ENAR).

— Trečiasis ir ketvirtasis klausimai. Remiantis 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 796/2004, nustatančio išsamias kompleksinio paramos susiejimo, moduliavimo ir integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, numatytų Tarybos reglamente (EB) Nr. 1782/2003, įgyvendinimo taisykles, 16 straipsniu kartu su 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies keičiančiu bei panaikinančiu tam tikrus reglamentus, su pakeitimais, ir 2004 m. balandžio 29 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 817/2004, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles, kompetentingos nacionalinės institucijos prireikus gali pasikliauti tik duomenimis, paaiškėjusiais atlikus kryžminius patikrinimus naudojantis ENAR registru.

Penktasis klausimas. Kalbant apie pareigą teikti informaciją apie paramos gavimo sąlygas, pažymėtina, kad valstybė narė privalo imtis reikiamų priemonių, siekdama užtikrinti, kad:

a) laikantis konkrečiai pagalbos schemai taikomų nuostatų, atitinkamo išlaikymo laikotarpio pradžia ir pabaiga būtų aiškiai apibrėžtos ir ūkininkas apie jas būtų informuotas;

b) ūkininkui būtų žinoma, kad galvijų identifikavimo ir registravimo sistemoje nustačius neteisingą bet kurio gyvulio identifikavimą ar registraciją, toks gyvulys bus laikomas neatitinkančiu reikalavimų, ir ši išvada turės teisinių pasekmių.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis faktinėmis aplinkybėmis, turi nustatyti, ar išvardytos sąlygos buvo įvykdytos jo nagrinėjamoje byloje.